

Komentár evanjelia z XXIX. nedele: daň cisárovi (22. októbra)

Komentár k 29. nedeli v
cezročnom období (cyklus A).
„Vieme, že vždy vravíš pravdu a
podľa pravdy učíš Božej ceste“.
Keď sa ocitneme v rozpore
medzi službou Bohu a službou
druhým, obráťme sa na Ježiša v
modlitbe, aby sme vedeli
odpovedať spravodlivo a
láskavo.

19.10.2023

Evanjelium (Mt 22, 15-22)

Vtedy farizeji odišli a radili sa, ako by ho podchytili v reči. Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami:

„Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadíš na osobu človeka. Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?“

Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť a povedal:

„Čo ma pokúšate, pokrytci?! Ukážte mi daňový peniaz!“

Oni mu podali denár.

Spýtal sa ich:

„Čí je tento obraz a nápis?“

Odpovedali mu: „Cisárov.“

Tu im povedal:

„Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“

Keď to počuli, zadivili sa, nechali ho a odišli.

Komentár

Ježiš majstrovsky vyriešil dialektickú pascu, ktorú mu nastražili jeho nepriatelia v súvislosti s daňou cisárovi, slávnou vetou: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu“ (v. 21). Týmto *logionom* či výrokom Pán nielenže zmaril ich úskok, ale položil aj základ pre správne rozlišovanie medzi svetskou a duchovnou mocou a pre dôsledné kresťanské pôsobenie uprostred sveta.

V Ježišovom čase sa Judea nachádzala v dramatickej politickej a náboženskej situácii. Na jednej strane bol celý región podriadený

Rímskej ríši; ako nepokojná provincia si Judea vyžadovala stálu vojenskú prítomnosť pod vedením prokurátora, ktorý mal na starosti zaručenie podriadenosti ľudu a vyberanie daní prostredníctvom miestnych výbercov daní: mýtnikov. Na druhej strane Herodiáni uprednostňovali sprostredkovanie miestneho vladára, ktorý vyberal dane a časť peňazí odovzdával Rímu. Náboženské autority sa zasa museli postarať o podporu jeruzalemského chrámu, bohoslužieb a inštitúcií.

V tejto križovatke záujmov bola preto takzvaná daň cisárovi predmetom istých sporov: čo bolo v tejto zložitej situácii spravodlivé pre každého zbožného Žida? Denár bola denná mzda za dennú prácu (porov. Mt 20, 2) a pár denárov bolo to, čo nechal milosrdný Samaritán v Lukášovom podobenstve na výdavky v hostinci (Lk 10, 35). Denár sa rovnal desiatim asom, odtiaľ pochádza aj názov.

Nebola to veľmi veľká suma, ale ani zanedbateľná; a predovšetkým bola určená pre záujmy Rimanov. Dilema sa preto zdala neprekonateľná: ak by Ježiš nabádal na zaplatenie poplatku, vo verejnej mienke by sa javil ako priateľ pohanov a jeho prestíž medzi ľuďmi by mohla klesnúť. Na druhej strane, ak by nabádal na neplatenie dane, mohli by ho obviniť z podnecovania ľudu proti Rímu.

Ježiš nás s veľkou múdrosťou vyzýva, aby sme sa pozreli na mincu, ktorou sa platilo, a overili si, či je na nej cisárova podobizeň. Svätý Hilár parafrázoval Ježišovu odpoveď takto: „Cisárova minca je zo zlata, na ktorom je vyrytý jeho obraz; Božou mincou je človek, na ktorom je vyrytý Boží obraz; preto dávajte svoj majetok cisárovi a zachovajte si svedomie svojej nevinnosti pre Boha“[1].

Pápež František nadväzuje na túto myšlienku, keď hovorí: „Odkaz na obraz cisára, vyrytý na minci, hovorí, že je správne cítiť, že sme plnoprávnymi občanmi štátu - s právami a povinnosťami; symbolicky však pripomína iný obraz, ktorý je vtlačený do každej ľudskej bytosti: obraz Boha. On je Pánom všetkého a my, ktorí sme boli stvorení 'na jeho obraz', patríme predovšetkým jemu“[2].

Ježišova odpoveď na túto otázku bola častým zdrojom pre rozvoj sociálnej náuky Cirkvi, ktorá obhajuje tak občiansku sféru s jej právami a povinnosťami, ako aj cirkevnú sféru s jej vlastnými právami a povinnosťami. Ide o to, aby sa cisárovi, legitímnej autorite, dávalo to, čo mu spravodlivo patrí, a zároveň sa bránili práva Cirkvi bez toho, aby sa využívali na vlastný prospech alebo miešali s čisto svetskými cieľmi.

V súvislosti s touto scénou a v úvahách o kresťanoch, ktorí sa musia posväcovať uprostred sveta, svätý Josemaría odporúčal žiť v jednote života, to znamená spájať občianske a náboženské povinnosti bez toho, aby sme zasahovali do niektorej z nich alebo ju popierali. Povedal: „Vidíte, že dilemma je taká stará, aká jasná a neomylná je Učiteľova odpoveď. Nie je — nejestvuje — žiaden rozpor medzi službou Bohu a službou ľuďom, medzi plnením občianskych povinností a povinností náboženských, medzi úsilím o budovanie a zlepšovanie terajšej spoločnosti a presvedčením, že po tomto svete kráčame ako po ceste, ktorá nás dovedie do nebeskej vlasti. (...) Keď kresťan plne odpovie na Božie volanie a zvolí si bezvýhradne Boha, táto voľba ho nabáda dávať mu všetko; a zároveň dávať aj svojmu blížnemu to, čo mu podľa spravodlivosti prináleží“[3].

[1] Svätý Hilár, *in Matthaeum*, 23.

[2] František, *Anjel Pána*, 22-X-2017.

[3] Svätý Josemaría, *Boží priatel*,
bod 165.

Pablo Edo / Fotka: Yeshua Bar
Yosef Jimdo

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/komentar-
evanjelia-z-nedele-dan-cisarovi-22-
oktobra/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/komentar-evanjelia-z-nedele-dan-cisarovi-22-oktobra/) (12.08.2025)